

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda en woont in Bodegraven.

Spijt betuigen of excuses aanbieden?

Aan het eind van het vergaderjaar gaat het VGN-bestuur traditioneel op stap. Serieus als we zijn, hebben deze uitjes stevast een educatief en cultureel karakter. Daarom gingen we deze zomer naar het Ketu Koti Festival in Amsterdam, omdat het dit jaar 150 jaar geleden is dat de slavernij door Nederland officieel is afgeschaft. Na alle nieuwsberichten, reportages en publicaties over het fenomeen slavernij wilden we dit jubileum van dichtbij meemaken. Het viel niet mee om in het Oosterpark, rond het nationale slavernijmonument, een mooi plaatsje te bemachtigen om de sprekers in levenden lijve te kunnen zien en horen. Wat een drukte! Ik kon niet meer door de hoofdingang van het park naar binnen. Veiligheidsbeambten en andere functionarissen stonden daar in afwachting van de komst van niemand minder dan de koning en de koningin van ons Koninkrijk.

Zij hebben overigens niet gesproken op deze bijzondere bijeenkomst, die om precies 13.00 uur begon. De koning is onschendbaar en de ministers zijn verantwoordelijk. Met deze kernwoorden

uit de grondwet van 1848 maken wij onze leerlingen al jaren vertrouwd. Nu zagen we dit basisprincipe van onze democratie voor onze ogen in praktijk gebracht worden. Als één van de eerste sprekers beklom minister Lodewijk Asscher het spreekgestoelte. De spanning steeg, het grote moment was gekomen. Zou hij namens de regering, op deze speciale jubileumbijeenkomst, excuses voor het Nederlandse slavernijverleden uitspreken? In Durban, ver van huis dus, had de toenmalige minister Roger van Boxtel dit in 2001 op

‘De koning is onschendbaar en de ministers zijn verantwoordelijk. Dit basisprincipe van onze democratie zagen we voor onze ogen in praktijk gebracht worden’

een VN-conferentie al eens gedaan. Deze keer werd het een teleurstelling voor de organisatoren. Asscher betuigde diepe spijt en berouw over het Nederlandse slavernijverleden, maar excuses aanbieden was er niet bij. De fijnproevers onder ons weten wat het verschil is: spijt betuigen wordt als iets persoonlijks uitgelegd, excuses aanbieden is een protocollair gebaar van staatswege. Dit niet onbelangrijke verschil was aan het grote publiek niet besteed. Het klapte uitbundig en lang toen de minister zijn toespraak beëindigde. En terecht, want het waren welgekozen en fundamentele woorden. Ik denk dat we onze leerlingen genoemde staatsrechtelijke nuances kunnen besparen. Dat geldt niet voor het verschijnsel slavernij, dat mede bepalend is voor de identiteit van Surinamers en anderen. Het in de media geuite verwijt dat in het onderwijs niet genoeg aandacht aan de slavernij besteed wordt, stoelt niet op gedegen onderzoek. Laten we het hele verhaal vertellen. Historische, economische en morele aspecten dienen aan bod te komen, om vanuit een gedegen afweging van de feiten onze leerlingen inzicht te geven in en een oordeel te laten vormen over deze zwarte bladzijde uit onze geschiedenis. Volgend jaar zal voor de 151ste keer de viering van Ketu Koti plaatsvinden. Van harte aanbevolen! ■

